

Datum : 21 juni 2017
Aan : Dagelijks bestuur
Aard voorstel : Informerend
Besluit DB : -
Van : de heer J. van der Schoot
Aantal bijlagen : 1

VOORSTEL

Onderwerp: Aanpak toezicht energie

Voorstel:

1. Kennis nemen van de uitvoering van gesubsidieerd energietoezicht door de ODBN bij gemeentelijke inrichtingen conform bijgevoegd projectplan;

1. Inleiding / Aanleiding

Vanuit de doelstellingen vanuit het Energieakkoord 2013 is aan Omgevingsdiensten een budget toegekend voor het verbeteren van het energietoezicht bij kantoren, zwembaden en scholen. Er is een budget van €124.000 toegezegd te besteden tot uiterlijk 31 oktober 2017, achteraf uit te keren op basis van facturatie. Voor 31-10-2017 tot 31-10-2018 is eenzelfde bedrag beschikbaar maar dat is nog niet definitief (kabinetsformatie). Samen met een resterend budget vanuit een eerdere (vergelijkbare) regeling is in totaal €298.000 beschikbaar voor de jaren 2017 en 2018.

De regeling wordt uitgevoerd door OmgevingsdienstNL in opdracht van het ministerie van I&M. Het is bedoeld als impuls voor extra energiebesparing en het vergroten van de kennis en kunde met het oog op de uitvoering in de toekomst. Om het budget te ontvangen dient een plan van aanpak te worden ingediend.

De ODBN is begin dit jaar reeds gestart met de uitvoering van de regeling in de gemeente Oss, CGM en Meierijstad. Bilateraal is aan genoemde gemeenten reeds instemming gevraagd voor de uitvoering. Dit voorstel is verlaat vanwege overleg met de gemeente 's-Hertogenbosch over de verdeling van taken en de subsidie.

2. Beoogd effect / Doel

1. Impuls voor extra energiebesparing bij kantoren, zwembaden en scholen door het verbeteren van toezicht;
2. Het vergroten van de kennis en kunde om de uitvoering van energietoezicht in de toekomst beter te borgen;

3. Toelichting

I&M heeft bij overdracht van de middelen aan ODBN de volgende randvoorwaarden meegegeven voor de regeling:

1. Het moet gaan om toezicht bij bedrijven;

2. Het doel is het behalen van Energiebesparing;
3. Nadruk op naleving van Erkende Maatregelen en stimuleren gebruik van EPK;
4. Borging van kennis en kunde naar de toekomst toe;
5. Betrekken / stimuleren van achterblijvende gemeenten;

ODNL heeft de focus van de regeling vanwege het besparingspotentieel gelegd bij de doelgroep kantoren, scholen en zwembaden/sauna's. Dit zijn doorgaans geen provinciale- en geen basistaakbedrijven, vaak juist bij gemeenten achtergebleven taken. Het is dus aan gemeenten om ons toestemming te geven voor het uitvoeren van deze controles. Het budget is echter bewust toegekend aan Omgevingsdiensten om achterblijvers te kunnen meenemen en kennis en kunde te bundelen. Om die reden wordt ook expliciet verzocht eigen toezichthouders in te zetten en geen inhuur. De gemeente 's-Hertogenbosch heeft te kennen gegeven zelf de uitvoering te willen oppakken.

Plan van aanpak

De subsidie is inmiddels toegezegd op basis van het bijgevoegde plan van aanpak. Het plan van aanpak is geschreven door Carolien Hendriks, zij is de afgelopen jaren trekker geweest van de succesvolle energiebesparingsaanpak van 's-Hertogenbosch en heeft die ervaring gebruikt bij het opstellen van het plan.

Het plan van aanpak becijfert dat we met het totaal beschikbare budget de komende twee jaar 168 bedrijven (schema pagina 11) kunnen bezoeken. Het aantal te bezoeken bedrijven per deelnemer wordt in het plan van aanpak bepaald op basis van de procentuele bijdrage van de deelnemers aan de ODBN. Dat sluit aan bij de verdeelsleutel van de landelijke subsidie over de Omgevingsdiensten: de subsidie is door hen verdeeld op basis van omzet van de diensten. Dat geeft een heel andere verdeling dan een verdeling op basis van het aantal doelgroepbedrijven en dat pakt voor de gemeente 's-Hertogenbosch nadelig uit.

Uitvoeringscapaciteit

Uitvoering van de regeling vraagt extra capaciteit en expertise. Dit is als volgt opgelost:

1. Binnen de ODBN zijn twee toezichthouders gedeeltelijk vrijgemaakt, samen bijna 1 fte. Zij volgen een training voor energietoezicht en worden ingewerkt door een senior toezichthouder;
2. De Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB) verzorgt het toezicht bij zwembaden;
3. De gemeente 's-Hertogenbosch voert zelf het toezicht uit bij de eigen bedrijven. Ze krijgt hiervoor opdracht van de ODBN en ontvangt een vergoeding vanuit de subsidieregeling;

Selectie van bedrijven

De bedrijven worden geselecteerd op basis van een landelijke lijst van inrichtingen die is samengesteld door ECN. Omdat blijkt dat veel geselecteerde bedrijven na een eerste analyse of contact alsnog afvallen, kiezen we ervoor om de bedrijven werkenderwijs te selecteren. Dat betekent dat we nu op voorhand geen vaste lijst van te bezoeken bedrijven kunnen presenteren.

Voorafgaand aan iedere controle stemmen we met de betreffende gemeente af welke bedrijven we gaan bezoeken en vragen om eventueel beschikbare aanvullende informatie.

Combinatie met Provinciale pilot energie-advisering kantoren

Als tweede spoor naast dit subsidieproject, is de provincie onlangs gestart met een pilot voor energiebesparing bij kantoren. In deze pilot bezoekt een energieadviseur kantoren, optimaliseert direct instellingen van installaties (directe energiebesparing) en geeft een energieadvies voor verdergaande maatregelen. Deze aanpak past binnen de gedachte van het Energie Prestatie Keur (EPK) die landelijk wordt ontwikkeld en waar ook de ODBN in de toekomst mee wil gaan werken. De provincie heeft Omgevingsdiensten verzocht om ca 6 adressen van geschikte kantoren aan te leveren en deze kantoren zelf niet te bezoeken in het kader van energietoezicht. Omgevingsdiensten ontvangen wel energiegegevens van de deelnemende bedrijven en een plan van aanpak voor het uitvoeren van de geadviseerde maatregelen.

Vervolg

Voor de continuïteit op de langere termijn dienen deelnemers bereid te zijn om na het stopzetten van de subsidie in 2018, zelf opdrachten aan de ODBN te verstrekken voor energietoezicht. De ODBN start binnenkort een gesprek hierover met Oss en Boxtel. Beide gemeenten willen een energieneutrale gemeente worden en hebben in dat kader behoefte aan een aanpak voor energiebesparing bedrijven. Energietoezicht blijkt een zeer effectieve maatregel te zijn, zo blijkt ook uit [dit artikel](#). Aan de hand van deze gesprekken zullen we verkennen welke aanpak van energietoezicht het beste aansluit bij de wensen van gemeenten. De eerste ervaringen met de EPK-systematiek van de provincie zullen daarin ook worden betrokken.

3.1 Argumenten

Effectieve aanpak.

De gemeente 's-Hertogenbosch heeft bewezen dat energietoezicht bij kantoren, scholen en zwembaden effectief is. Het plan van aanpak volgt diezelfde werkwijze. Daarnaast bevat het plan ook een aanpak voor koepelinrichtingen als 'De Leigraaf' voor onderwijs of 'Laco' voor de zwembaden. Door deze bedrijven als koepel te benaderen wordt de aanpak efficiënter en beter volhoudbaar richting de toekomst.

Eerlijke verdeling van de subsidie.

Het Rijk verdeelt het geld over de Omgevingsdiensten op basis van de omzet van de diensten. De ODBN hanteert dezelfde verdeelsleutel door het geld te verdelen op basis van de bijdrage die gemeente leveren aan de omzet.

Efficiënte uitvoering door controles te combineren.

De ODZOB controleert alle Brabantse zwembaden al in het kader van de zwemwaterkwaliteit (opdracht provincie). De ODZOB zelf gaat deze controle combineren met energietoezicht en heeft daarvoor haar toezichthouders getraind. Door daar bij aan te sluiten kunnen ook wij gebruik

maken van het efficiënte toezicht en hoeven we geen beroep te doen op schaarse eigen capaciteit voor toezicht.

Gebruik maken van kwaliteit en capaciteit gemeenten

De gemeente 's-Hertogenbosch is een koploper op dit gebied. Door hen te laten meedraaien in een regionaal project profiteert de regio van de kennis die zij heeft opgedaan en van de menskracht die zij beschikbaar hebben. En ook dit is een welkome aanvulling op eigen capaciteit;

a. Kanttekeningen

Nog geen toezegging voor budget 2018

Het plan van aanpak beschrijft een tweejarige aanpak. Op dit moment is echter alleen geld toegezegd tot 31 oktober 2017, een vervolg in 2018 ligt wel in de verwachting maar is (mede door kabinetsformatie) nog niet formeel toegezegd. Wij zijn daarom geen financiële verplichtingen aangegaan voor de periode na 31 oktober. Echter, wanneer de subsidie op 31 oktober onverhoopt stopt kan dat betekenen dat we lopende toezichts- en handhavingstrajecten halverwege moeten stoppen of op eigen kosten moeten afmaken.

Weinig aandacht voor vernieuwing van toezicht

De subsidieverstrekker heeft bewust gekozen voor een uitvoeringsgerichte aanpak met de nadruk op de uitvoering van 'klassiek' toezicht. Voor projectleiding of een communicatiestrategie is niet of nauwelijks budget beschikbaar. Binnen de beperkte middelen en gebruikmakend van een budget uit een eerdere regeling, zullen we toch enige aandacht aan communicatie besteden (pagina 13). Vernieuwing moet ook komen van het EPK instrumentarium wat nog in ontwikkeling is en waarvoor we binnen de provinciale pilot meedraaien.

Verdeelsleutel budget sluit niet aan bij het aantal doelgroepbedrijven

Kleinere gemeenten en kernen hebben met de gekozen verdeelsleutel soms meer budget hebben dan geschikte bedrijven, met name kantoren. De wettelijke eisen gelden voor kantoren waarvan de drijver van de inrichting boven de drempelwaarde zit voor energieverbruik (> 50.000 kWh of 25.000 m3 gas). Bedrijfsverzamelkantoren of combinatiegebouwen (bv kantoor met bedrijfshal) voldoen vaak niet aan die criteria, dus het gaat alleen om grotere eenduidige kantoren. Vooral in de kleinere kernen zijn weinig van dit soort kantoren te vinden. Om te voorkomen dat we de geplande aantallen dit jaar niet halen, hebben we de gemeente 's-Hertogenbosch gevraagd dit jaar twee kantoren extra te bezoeken. In de overige gemeenten worden dan in totaal twee kantoren minder bezocht dan in het schema is aangegeven. In het tweede uitvoeringsjaar bestaat de mogelijkheid budget te herverdelen of te kiezen voor andere voor energie prioritaire doelgroepen als sporthallen, horeca of zorgsector.

We bouwen zelf geen ervaring op met energietoezicht zwembaden

Door toezicht bij zwembaden uit te besteden aan de ODZOB bouwt de ODBN bij deze branches geen ervaring op. Het gaat echter om een doelgroep die beperkt in omvang is en waar de rol van

de ODZOB vanuit de provinciale opdracht continuïteit heeft. We kunnen dus ook in de toekomst voor deze doelgroep blijven samenwerken met de ODZOB.

b. Alternatieven

Niet meedoen aan de subsidieregeling

Gelet de beperkte beschikbaarheid van capaciteit is niet meedoen een reële optie geweest. Er is echter voor gekozen toch subsidie aan te vragen omdat energie een prioritair onderwerp is binnen het ROK en ook bij individuele deelnemers steeds belangrijker wordt. Deze regeling kunnen we gebruiken om ons in te werken binnen het thema.

Financiën

Voor de ODBN bedraagt het budget €124.000 voor 2017 en voor 2018 is eenzelfde bedrag in het vooruitzicht gesteld. Daarnaast beschikt de ODBN nog een over restbudget vanuit de vorige subsidieregeling voor toezicht energie. In totaal is daarom €298.000 beschikbaar voor uitvoering in 2017 en 2018. In bijgaand plan van aanpak is op pagina 14 een begroting opgenomen.

Communicatie

Zie plan van aanpak pagina 13.

12. Proces / Vervolg

De uitvoering van dit project is reeds gestart.

13. Bijlage(n)

Plan van aanpak.

Aldus besloten in de vergadering van het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Brabant Noord in zijn vergadering van 21 juni 2017 te 's-Hertogenbosch.

de secretaris,

J.A.J. Lenssen

de voorzitter,

ir. M.J. van Merwerode MPM

